

MESURES CONCRETES PER A L'OCUPACIÓ JUVENIL 2013-2014

Des de l'inici de la crisi, la taxa d'atur juvenil ha seguit una tendència a l'alça, fins arribar actualment a un màxim històric, un 38,4% dels i les joves catalanes de 16 a 29 anys estan a l'atur (el 52,1% entre les persones joves de 16 a 24 anys), segons dades facilitades per l'Observatori Català de la Joventut del 4t trimestre de 2012. Així mateix, la taxa de temporalitat entre els i les joves és més del triple que la dels adults, arribant al 49,6%.

Tan sols aquestes dades ja són una mostra dels nivells de precarietat i vulnerabilitat a què està arribant la joventut catalana, que s'estenen més enllà de l'àmbit laboral, afectant a altres aspectes vitals, com poden ser les possibilitats d'emancipació, les quals han disminuït notablement des de l'inici de la crisi (entre els i les joves de 16 a 29 anys la taxa d'emancipació ha caigut fins el 25,8%), o la mobilitat territorial, destacant un marcat increment de l'emigració a l'estranger a la cerca de millors condicions i oportunitats per desenvolupar els propis projectes vitals.

Davant d'aquesta dramàtica realitat, des del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya creiem necessària la implementació urgent de mesures concretes per a l'ocupació juvenil a Catalunya, les quals tenen com a referent els reptes en matèria laboral recollits pel Pla Nacional de la Joventut de Catalunya 2010-2020. Creiem que per poder dur-les a terme és necessari comptar amb una dotació pressupostària específica i suficient, així com amb un sistema d'indicadors quantificables per tal d'avaluar les mesures implementades.

La proposta de mesures concretes per a l'ocupació juvenil a Catalunya 2013-2014, consensuada amb les entitats juvenils membres del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya, acull els següents continguts que a continuació desenvolupem:

- **Creació d'un espai de concertació amb els agents socials**
- **Aplicació de la Garantia Juvenil europea**
- **Foment de l'autoocupació i el cooperativisme**
- **Mesures per a la millora de la formació**
- **Mesures per a la millora de les condicions laborals**

Creació d'un espai de concertació amb els agents socials

- ✓ Crear un espai de concertació entre el govern i els agents socials i econòmics més representatius de Catalunya (sindicats i patronals) amb la participació del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya, amb l'objectiu de crear un Acord marc per a l'ocupació juvenil d'una vigència de 3-4 anys, que marqui objectius a llarg termini i que permeti una acció conjunta amb els diferents agents socials, tant en la formulació, com en el seguiment, reformulació i revisió. Es considera que l'Acord marc ha de contenir mesures concretes anuals amb pressupost específic i ha de permetre que aquestes s'intensifiquin o modifiquin la seva durada en funció de les exigències de la realitat social.

L'acord marc es regiria pels reptes en matèria d'ocupació recollits pel Pla Nacional de la Joventut de Catalunya 2010-2020, com són:

- Millorar l'ocupabilitat de les persones joves per tal d'augmentar les seves oportunitats d'accés al treball i la realització del propi projecte professional.
- Promoure la millora de les condicions laborals, introduint la perspectiva de la joventut en el mercat de treball
- Donar suport a l'aparició i continuïtat de projectes d'emprenedoria jove com a mecanisme per millorar les oportunitats d'ocupació i desenvolupament professional i com a espais d'innovació productiva i social
- Avançar cap a un model productiu basat en la innovació, el coneixement i la igualtat d'oportunitats

Aplicació de la Garantia Juvenil europea

Objectiu genèric:

- ✓ Garantir el dret de les persones joves a accedir al mercat de treball de qualitat, a rebre formació o reorientació formativa, oferta per l'administració, en un cert període de temps després d'haver perdut el seu lloc de treball o en haver conclòs el seu pas pel sistema educatiu reglat. Un període de temps que la Unió Europea fixa en un termini de quatre mesos després de quedar desocupats o acabar l'educació formal.
- ✓ Desenvolupar un programa innovador que garanteixi una resposta ràpida i coordinada per als i les joves sense feina i que estan fora del sistema educatiu, garantint la prestació econòmica necessària per poder accedir a les diferents línies del programa.

Objectius específics:

- ✓ Millorar la qualitat de l'atenció dels Serveis Públics d'Ocupació.
- ✓ Augmentar la inserció laboral de les persones joves oferint llocs de treball amb condicions laborals dignes.
- ✓ Augmentar el nombre de persones joves que segueixen o es reincorporen al seu itinerari formatiu.

Línies del programa:

- ✓ L'atenció personalitzada i continuada amb cada jove beneficiari/ària, així com l'elaboració conjunta de plans d'acció individualitzats en què s'identifiquin tant les competències com les necessitats del o la jove i s'estableixin mesures de suport per a l'ocupabilitat sota el principi de responsabilitat mútua.
- ✓ L'educació i la formació: formació bàsica (Ensenyament Secundari Obligatori i Programes de Qualificació Professional Inicial), formació professional, formació ocupacional (escoles taller, les cases d'oficis i els tallers d'ocupació), formació superior i formació de postgrau.
- ✓ Els Serveis i programes d'ocupació: formació en el mercat de treball, formació ocupacional i llocs de treball remunerats en sectors vinculats al perfil del o de la jove.
- ✓ Altres formes d'accés al mercat laboral: incloent programes d'autoocupació i cooperativisme.
- ✓ Els plans d'acció que impliquin l'accés a l'educació i a la formació a través de beques, així com les pràctiques remunerades, han de comptar amb la suficient dotació econòmica que permeti als i les joves dur a terme un projecte de vida autònom.

Criteris:

- ✓ Edat: Se'n beneficiaran les persones joves entre els 16 i els 29 anys. El contracte per a la formació i l'aprenentatge per a joves de més de 25 anys només serà una opció en aquelles persones sense cap experiència laboral.
- ✓ Registre als Serveis Públics d'Ocupació: Se'n podran beneficiar les persones joves inscrites als Serveis Públics d'Ocupació, així com aquelles que no ho estan per diversos motius. La Garantia Juvenil serviria per arribar a aquells/es joves no inscrits/es, i aconseguir que durant la intervenció es registrin com a part del compromís assumit.

- ✓ Nivell d'educació: Se'n podran beneficiar les persones joves amb diferents nivells formatius (des de joves que no hagin finalitzat l'Educació Secundària Obligatòria fins a joves amb estudis de tercer cicle).

Metodologia:

- ✓ Crear un espai de seguiment i avaluació periòdics per assegurar la correcta implementació de la garantia juvenil amb els diferents agents socials i institucions implicades.
- ✓ Crear taules d'aplicació i seguiment territorials que contemplin a tots els agents implicats en la garantia juvenil.

Foment de l'autoocupació i el cooperativisme

- ✓ Impulsar el Model Català de Microfinances, a través de l'Institut Català de Finances o amb el foment de xarxes d'economia comunitàries, promovent la distribució eficient, sostenible i transparent de microcrèdits per a l'autoocupació. Impulsar un Fons Català de Microcrèdits que apalanqui una part significativa del risc de les operacions, promogut per la Generalitat de Catalunya, dotat amb càrrec al pressupost del Departament d'Empresa i Ocupació amb cofinançament del Fons Social Europeu i gestionat per l'Institut Català de Finances.
- ✓ Proporcionar assessorament i finançament específic per a joves amb projectes d'autoocupació individual o col·lectiva des dels serveis públics d'ocupació i/o entitats especialitzades.
- ✓ Fomentar el model empresarial cooperatiu, basat en l'emprenedoria col·lectiva i en principis democràtics i participatius, i generador d'ocupació estable i activitat econòmica. Promoure la sensibilització entorn el model cooperatiu i la seva consolidació més enllà d'una fórmula per sortir de la crisi, generant programes de formació específics i simplificant els tràmits administratius.
- ✓ Potenciar la Reempresa com a nou model d'emprenedoria pel qual un reemprenedor pren el testimoni d'un cedent en la propietat i la gestió d'una empresa ja existent, mantenint la seva activitat i els seus llocs de treball. Conscienciar la societat de la necessitat d'evitar el tancament d'empreses viables amb la conseqüent pèrdua de llocs de treball i promoure un marc legal favorable a la Reempresa.

Mesures per a la millora de la formació

- ✓ Ajustar les taxes universitàries a la capacitat econòmica de les unitats familiars, incrementant la progressivitat amb l'ampliació dels llindars de rendes en les beques Equitat per tal que més joves puguin accedir a la formació superior i tendint a la gratuïtat.
- ✓ Aplicar el mateix sistema de progressivitat de les beques Equitat als màsters oficials.
- ✓ Incrementar l'oferta d'estudis a distància a través de l'Institut Obert de Catalunya i la Universitat Oberta de Catalunya, i abaratir el cost d'aquests.
- ✓ Facilitar l'accés a un major nombre d'usuaris a les Escoles Oficials d'Idiomes per tal de facilitar l'aprenentatge de llengües estrangeres i millorar la capacitat de les persones joves en idiomes.
- ✓ Incrementar el nombre de places de formació professional i ocupacional, amb els itineraris d'inserció, sobretot, en sectors emergents i reorientar l'oferta en funció de les necessitats dels sectors productius.

Mesures per a la millora de les condicions laborals

- ✓ Garantir les inspeccions de treball necessàries per la correcta supervisió del bon ús de les modalitats contractuals que s'utilitzen especialment amb joves (contractes temporals i d'obra i servei, de pràctiques i contractació per a la formació), a mode de perseguir la substitució de llocs de treball estructurals amb la utilització d'aquests contractes formatius. De la mateixa manera, assegurar que l'ús de convenis de pràctiques i altres modalitats no contractuals no impliqui un encobriment d'una relació laboral.
- ✓ Garantir que els convenis de pràctiques i altres modalitats no contractuals gaudeixin de condicions de treball equiparables als contractes laborals.
- ✓ Vetllar per una inserció laboral adequada per les persones amb diversitat funcional física, cognitiva i/o sensorial, i dotar-les de condicions laborals dignes igual que a la resta de la població. Assegurar un finançament suficient per als centres especials de treball (CET).
- ✓ Vetllar per la inserció laboral i les condicions de treball dignes dels col·lectius de joves en situació o risc d'exclusió social, com poden ser les persones d'origens migratoris o els col·lectius LGBT, i d'altres.

- ✓ Garantir l'aplicació de la perspectiva de gènere a totes les mesures proposades i combatre les desigualtats estructurals de gènere (igualtat salarial, mateixa capacitat de promoció entre homes i dones).
- ✓ Respectar l'aplicació del sistema de Classificació Professional i les modalitats contractuals regulats als Convenis Col·lectius, garantint que les funcions que realitza el/la jove es corresponen al Grup Professional pel qual ha estat contractat, mirant d'evitar tant la subocupació (realització de tasques d'inferior categoria en perjudici de la seva formació professional) o la infraremuneració (realització de tasques d'una categoria superior, amb el salari de la categoria inferior). Alhora, garantir que aquell/a jove que tingui una formació de baixa qualificació disposi de possibilitats de formació i promoció dins el seu lloc de treball.
- ✓ En cap cas les mesures proposades han de servir de fórmula d'entrada de figures de treball precàries, com els *minijobs*.